

Kontrola przeprowadzana przez Inspekcję Ochrony Środowiska

Kontroli IOŚ podlegają przede wszystkim przedsiębiorcy korzystający ze środowiska, np. pobierający wodę, wprowadzający ścieki do środowiska, wytwarzający odpady, gospodarujący odpadami, emitujący szkodliwe substancje do atmosfery lub hałas czy pola elektromagnetyczne do otoczenia. Kontrole dzielą się na planowe i pozaplanowe. Przedsiębiorca musi zostać prawidłowo powiadomiony o planowanej kontroli.

Kontrolę przedsiębiorców IOŚ wykonuje na zasadach określonych w rozdziale 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców, z tym że:

- ✓ nie stosuje przepisów art. 47, 48, 50, 51, 54, 55 i 58 tej ustawy do kontroli pozaplanowych;
- ✓ nie stosuje tych przepisów w zakresie gospodarki odpadami.

Terminy rozpoczęcia kontroli

Kontrola planowa musi się rozpocząć nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia przedsiębiorcy zawiadomienia o planowanej kontroli. Kontrola może rozpocząć się wcześniej, ale przedsiębiorca musi wyrazić na to zgodę. Gdyby kontrola nie rozpoczęła się w terminie 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia, to inspektor musi wystać kolejne zawiadomienie.

Co powinno zawierać zawiadomienie?

Elementy poprawnego zawiadomienia:

- ✓ oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę,
- ✓ data i miejsce wystawienia,
- ✓ nazwa kontrolowanego przedsiębiorcy,
- ✓ zakres kontroli,
- ✓ imię, nazwisko, stanowisko lub funkcja i podpis osoby upoważnionej do przygotowania zawiadomienia.

Podział kontroli pozaplanowych

Kontrole pozaplanowe IOŚ przeprowadza w przedsiębiorstwie na wniosek organów administracji publicznej, samego przedsiębiorcy lub innych podmiotów.

Natomiast pozaplanowe kontrole interwencyjne przeprowadzane są w odpowiedzi na skargi i interwencje związane z zanieczyszczeniem środowiska lub z podejrzeniem wystąpienia zanieczyszczenia, zagrożenia życia lub zdrowia, wystąpieniem poważnej awarii, albo by przeciwdziałać przestępstwu lub wykroczeniu.

Taka kontrola może się odbyć bez powiadomienia, o każdej porze dnia i nocy, nawet pod nieobecność przedsiębiorcy, inspektor musi mieć przy sobie jedynie legitymację służbową.

Jakie uprawnienia ma inspektor podczas kontroli?

Uprawnienia inspektora:

- ✓ wstęp o dowolnej porze ze sprzętem potrzebnym do przeprowadzenia kontroli na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, do środków transportu oraz na teren niezwiązany z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- ✓ prowadzenie potrzebnych pomiarów lub badań, w tym pobierania próbek lub wykonywania innych czynności kontrolnych, w tym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (dronów),
- ✓ prowadzenie kontroli warunków wykonywania działalności mającej wpływ na środowisko naturalne określonych w decyzjach administracyjnych,
- ✓ wstrzymanie ruchu lub uruchomienia instalacji albo urządzeń,
- ✓ ocena sposobu eksploatacji instalacji lub urządzeń, w tym środków transportu,
- ✓ ocena stosowanych technologii i rozwiązań technicznych,
- ✓ żądanie pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywanie i przesłuchiwanie osób do ustalenia stanu faktycznego,
- ✓ żądanie okazania dokumentów i danych związanych z przedmiotem kontroli,
- ✓ ustalenie tożsamości osób odpowiedzialnych i żądanie okazania dokumentów potrzebnych do nałożenia mandatu karnego lub przygotowania wniosku o ukaranie,
- ✓ nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia przeciwko środowisku określone w przepisach odrębnych,
- ✓ ocena sposobu wykonywania pomiarów emisji, ilości pobranej wody oraz odprowadzanych ścieków,
- ✓ określenie składu morfologicznego odpadów w oparciu o wiedzę ekspercką,
- ✓ upoważnienie do udziału w kontroli osoby niebędącej inspektorem, posiadającej specjalistyczną wiedzę lub odpowiednie umiejętności.

Jednostki kontrolowane, których działalność jest źródłem naruszenia wymagań ochrony środowiska, ponoszą koszty analiz i wykonywanych pomiarów, w tym pobierania próbek, na podstawie których stwierdzono te naruszenia.

Dodatkowe uprawnienia inspektorów

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa przeciw środowisku przez przedsiębiorcę albo wykroczenia określonego w przepisach o ochronie środowiska, inspektor może ponadto:

- ✓ obserwować i nagrywać zdarzenia udowadniające przestępstwo lub wykroczenie,
- ✓ zbierać i zabezpieczać dowody popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
- ✓ dokonywać oględzin pomieszczeń i innych miejsc,

- ✓ zatrzymywać lub przeszukiwać pojazdy przewożące towary oraz kontrolować dokumenty przewozu, jeśli przewożone są odpady,
- ✓ pouczać, zwracać uwagę i ostrzegać.

Zakończenie kontroli

Po zakończonej kontroli inspektor przygotowuje protokół, do którego można wnieść uzasadnione zastrzeżenia i uwagi. Jeden egzemplarz protokołu podpisanego przez obie strony otrzymuje kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowana osoba fizyczna.

Ewentualną odmowę podpisania protokołu inspektor odnotowuje w protokole, a odmawiający podpisu może to w ciągu 7 dni uzasadnić na piśmie organowi Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać zarządzenie lub zalecenia pokontrolne, decyzję administracyjną nakazującą wdrożenie zmian w określonym czasie lub wszcząć egzekucję. Może też zażądać od kierownika jednostki wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec pracowników, którzy dopuścili się uchybień, a także żądać przekazania informacji w określonym terminie o wynikach podjętych działań.

Podlega karze aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny ten, kto:

- w wyznaczonym terminie nie informuje organu Inspekcji Ochrony Środowiska o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych albo o przeprowadzeniu postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciw osobom winnym dopuszczenia do uchybień,
- niezgodnie z prawdą informuje organ Inspekcji Ochrony Środowiska o wykonaniu zarządzeń pokontrolnych lub przeprowadzeniu postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem.

W przypadku rażących naruszeń wojewódzki inspektor ochrony środowiska może w trakcie kontroli wydać decyzję o wstrzymaniu:

- działalności kontrolowanego podmiotu, jeśli stwarza ona zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi albo ryzyko zanieczyszczenia środowiska;
- oddania do użytku obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji zagrażających środowisku naturalnemu.

Kontrola może zakończyć się wręczeniem mandatu karnego, a także skierowaniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w przypadku rażącego naruszenia prawa.

Przez Inspekcję Ochrony Środowiska może być kontrolowany nie tylko przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, ale również każdy inny podmiot korzystający ze środowiska w rozumieniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, a więc:

- ✓ przedsiębiorca zagraniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ✓ osoba prowadząca działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- ✓ inna niż powyżej osoba fizyczna korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia;
- ✓ jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą.

Dodatkowe informacje

- ✓ [Ustawa](#) z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska
- ✓ [Rozporządzenie](#) Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie wykroczeń, za które inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego
- ✓ [Ustawa](#) z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej
- ✓ [Ustawa](#) z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców
- ✓ [Schemat](#) procedur kontroli prowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (*źródło: [GIOŚ](#)*)

Szukasz serwisu prawnego prezentującego informacje prawne i nowości branżowe o ochronie środowiska?

Przetestuj [serwis Ekowiedza](#) za darmo przez 21 dni

Opracowanie jest własnością serwisu [Ekowiedza](#), którego właścicielem jest [Atmoterm S.A.](#)

Znasz nasze media społecznościowe?
Zachęcamy do ich odwiedzenia